

[Pradžia](#) > 3. Mano teisės vykstant teismo procesui

3. Mano teisės vykstant teismo procesui

Jeigu esate pilnametis ir pripažįstate padaręs veiką, dėl kurios esate kaltinamas, ir jeigu už nusikaltimą yra baudžiama bauda arba ne didesne negu penkerių metų laisvės atėmimo bausme, jums gali būti taikoma procedūra, vadinama skubiu bylos nagrinėjimu iš anksto prisipažinus kaltu (*comparution immédiate sur reconnaissance préalable de culpabilité*). Jums privalo padėti advokatas. Taikant šią skubią procedūrą galima skirti lengvesnes bausmes.

Kur vyks teismo procesas?

Teismo jurisdikcija priklauso nuo nusikaltimo pobūdžio ir teritorinės jurisdikcijos. Jurisdikciją nagrinėti pažeidimus turi vietos, kurioje padaryta veika, ar jūsų gyvenamosios vietos policijos teismas arba vietos teismas.

Jurisdikciją nagrinėti nesunkius nusikaltimus turi vietos, kurioje padaryta veika, jūsų gyvenamosios vietos arba jūsų arešto vietos baudžiamųjų bylų teismas.

Galiausiai jurisdikciją nagrinėti sunkius nusikaltimus turi vietos, kurioje padaryta veika, jūsų gyvenamosios vietos arba jūsų arešto vietos prisiekusiųjų teismas.

Baudžiamasis procesas yra žodinis ir viešas. Išimties tvarka rengiamas uždaras procesas, jeigu nagrinėjama nusikaltusių nepilnamečių byla arba tokio proceso nagrinėjant išžaginimo, kankinimų ir žiauraus elgesio panaudojant seksualinę prievartą bylą prašo nukentėjusysis.

Baudžiamosiose ir pažeidimų bylose sprendimus priima vienas ar keli profesionalūs teisėjai; prisiekusiųjų teismas, kurį sudaro devyni prisiekusieji piliečiai ir trys profesionalūs teisėjai, sprendimus priima kvalifikuota aštuonių asmenų balsų dauguma.

Ar per teismo procesą gali būti pakeisti kaltinimai?

Teismui pateikiama nagrinėti tik kaltinimo akte aprašyta veika. Jis negali atsižvelgti į kitą veiką.

Tačiau posėdyje teismas turi teisę perkvalifikuoti veiką, kuri jam pateikta nagrinėti, jeigu pateikėte savo pastabas dėl naujų kaltinimų. Jeigu perkvalifikavus veiką byla turi būti išplėsta įtraukiant naują veiką, privalote sutikti savo noru stoti prieš teismą dėl šios veikos.

Prancūzijoje prisipažinimo kaltu procedūros nėra. Nagrinėjant tam tikrus nesunkius nusikaltimus galima tik prašyti, kad prieš prasidedant bet kokiam teismo procesui būtų taikoma bylos nagrinėjimo iš anksto prisipažinus kaltu procedūra. Jeigu prisipažįstate kaltu, prisipažinimas aptariamas ir jį teisėjai vertina kaip bet kurį kitą įrodymą.

Kokios yra mano teisės vykstant teismo procesui?

Dalyvauti privalote visame teismo procese. Jeigu nedalyvaujate be pateisinamos priežasties, būsite nuteistas jums nedalyvaujant, nebent teismas sutinka nukelti posėdį, kol grįšite. Bet teismas neprivalo tenkinti tokio prašymo. Tačiau jeigu dalyvauja jūsų advokatas, jis gali būti apklausiamas ir jums atstovauti. Sunkių nusikaltimų bylose gali būti išduotas arešto orderis jums suimti.

Prancūzijoje per videokonferenciją apklausti galima tik liudytojus, civilinius ieškinius pareiškusias šalis ir ekspertus.

Jeigu nesuprantate teismo kalbos, *ex officio* paskiriamas vertėjas.

Advokato pagalba privaloma nagrinėjant sunkius nusikaltimus. Nagrinėjant nesunkius nusikaltimus ir pažeidimus ji

yra tik pasirinktinė. Vykstant teismo procesui advokatą galite keisti.

Vykstant teismo procesui jums leidžiama pasisakyti. Tačiau turite teisę viso proceso metu tylėti. Ši pozicija gali turėti įtakos vidiniam teisėjų įsitikinimui.

Negalite būti nuteistas tik dėl to, kad per posėdį melavote. Tačiau melas turi įtakos teismo sprendimui. Be to, jis galėtų pakenkti advokato strategijai.

Kokios yra mano teisės, susijusios su man nepalankiais įrodymais?

Visi bylos įrodymai turi būti nagrinėjami taikant rungimosi principą, kad galėtumėte juos aptarti. Pagal Prancūzijos baudžiamąją teisę įrodymai pateikiami laisvai; jie gali būti pateikiami bet kokiomis aplinkybėmis. Todėl galite pateikti visus būtinius įrodymus, visų pirma surinktus privataus detektyvo, –vienintelis taikomas apribojimas yra įrodymo teisėtumas.

Galite prašyti apklausti liudytojus. Galite tiesiogiai ar per savo advokatą užduoti klausimus liudytojams bei teismo posėdžio dalyviams ir bet kokiomis priemonėmis užginčyti jų parodymus.

Ar atsižvelgiama į informaciją apie mano teistumą?

Informaciją apie teistumą tikrina teisėjai. Vykstant procesui tarp bylos dokumentų pateikiama teistumo (neteistumo) pažyma. Atsakingas teismas, kuriam pateikta nagrinėti byla, gali prašyti kitos valstybės narės pateikti jūsų teistumo (neteistumo) pažymą.

Kuo gali baigtis bylos nagrinėjimas teisme?

Teismo proceso baigtį iš anksto numato advokatas, jeigu jam pateikiate visą informaciją apie savo padėtį. Visų pirma galite būti paleistas į laisvę, gali būti priimtas išteisinamasis nuosprendis arba apkaltinamasis nuosprendis.

Jeigu priimamas apkaltinamasis nuosprendis, numatomos toliau nurodytos bausmės.

Laisvės atėmimo bausmės

- Sunkių nusikaltimų bylose skiriama laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė arba terminuota laisvės atėmimo bausmė. Baudžiamajame kodekse yra nustatyta didžiausia terminuotų laisvės atėmimo bausmių trukmė – 10–30 metų.
- Nesunkių nusikaltimų bylose didžiausia laisvės atėmimo bausmė yra dešimt metų.

Jeigu šios laisvės atėmimo bausmės yra sutrumpinamos, jos gali būti sušvelnintos, pavyzdžiui, taikomas lygtinis paleidimas, bausmė atliekama atviroje kolonijoje arba atleidžiama nuo bausmės.

Kitos bausmės

- Visose bylose gali būti skirta bauda, kurios suma nustatoma atsižvelgiant į kiekvieną nusikaltimą.
- Nesunkių nusikaltimų ir pažeidimų bylose gali būti taikoma „kompensacinė sankcija“, pagal kurią priteisiama atlyginti nukentėjusiojo patirtą žalą.
- Gali būti skirtos papildomos bausmės. Tai gali būti visuomenei naudingi darbai (jums sutikus) ir teisių atėmimas (vairuotojo pažymėjimo atėmimas ir pan.), gali būti konfiskuotas turtas, uždaryta įstaiga, uždrausta naudotis piliečių teisėmis (balsavimo teise ir pan.) arba uždrausta išrašyti čekius. Be to, gali būti uždrausta būti Prancūzijos teritorijoje (jeigu esate užsienietis) arba joje gyventi.

Koks yra nukentėjusiojo vaidmuo bylą nagrinėjant teisme?

Nukentėjusysis gali dalyvauti teismo procese arba prašyti jam atstovauti. Jeigu taip nėra, tariama, kad jis atsisakė savo reikalavimų. Nukentėjusiojo iniciatyva asmuo gali būti patrauktas atsakomybėn. Teismo procese dalyvaujant nukentėjusiajam arba jo advokatui galima užtikrinti, kad jo interesai būtų ginami, ir prašyti atlyginti patirtą žalą.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.